

BASIN YANSIMALARI

MİLLİYET GAZETESİ MESLEK EĞİTİM

Ekonomik gelişmenin anahtarı mesleki eğitimde

Sanayi ve hizmet sektörlerinde ara eleman ihtiyacı giderek büyüyor. Bu ihtiyaca yanıt vermek için de meslek liselerinin cazibesinin artırılması gerekiyor. Mesleki eğitimi başarıyla yürüten Almanya'da öğrencilere hem sınıfta hem iş başında eğitim verilerek, mezun olmadan sektöre hazır olmaları sağlanıyor.

Almanya sistemi en iyi örnek

Sektör temsilcileri, dünyada mesleki eğitimde Almanya'nın ikili eğitim sisteminin en iyisi olduğu görüşündeler. Bu sistemde öğrenciler okula teorik eğitim, şirketlerde de pratik eğitim alıyorlar. Yine İsviçre, Avusturya, Finlandiya, Hollanda, İsviçre, Japonya gibi ülkelerde de benzer bir eğitim verilerek öğrencilerin iş hayatına hızlıca adım atmaları sağlanıyor.

Mesleki ve teknik eğitim, ekonomik büyümeye katkı sağlayan en önemli unsurlardan biri. Sanayi ve hizmet sektörlerinin nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamak, genç işsizlik oranını azaltmak için kilit rol üstleniyor. Ancak, 'başarısız öğrencilerin gittiği okul' yaftası ve başarıya giden yolun üniversiteden geçtiği algısı, meslek liselerine olan ilgiyi azalttı.

Aysel Bozan Yılmaz
İstanbul

Son yıllarda üniversite mezunu işsiz gençlerin sayısı hızla artarken ara eleman ihtiyacının büyümesi nedeniyle meslek lisesi mezunlarının çok çabuk iş bulması, bu algıyı bir parça tersine döndürdü. Fakat sektör temsilcilerine göre bu değişim yeterli değil. Çünkü hâlâ gençlerin büyük çoğunluğunun hayali devlet kurumlarında ya da özel bir şirkette masa başında çalışmak ya da kısa zamanda yönetici olmak. Bunun yolunun da üniversite mezunu olmanın geçtiğine inanıyorlar. Peki, bu algıyı değiştirmek için neler yapılabilir, ara eleman açığı nasıl kapatılabilir? Bu soruları sektör temsilcilerine yönelttik:

'İş dünyası proje yürütmeli'

İzmir Ticaret Odası (İZTO) Başkanı Mahmut Özgener

Aileler yükseköğretim, başarıya giden yol olarak görüyorlar. Ancak herkesin üniversite eğitimi tercih ettiği bir ortamda, bu kadar çok üniversite mezununa iyi maaşlı ve eğitimlerine uygun işler sağlanmadığını gözlemliyoruz. Ülkemizde gençlerin mesleki eğitimi daha fazla tercih etmesi için yanlış algıların düzeltilmesi, programların hem piyasa ihtiyaçlarına hem de öğrenci ilgilerine uygun hale getirilmesi önemli. Bu çerçevede başarı hikayelerinin paylaşılması gençlerimiz için ilham verici olacaktır. İş dünyasının staj ve iş imkânı yaratması, başarılı öğrencilere burs verilmesi de talebi artıracaktır.

Her alanda ara eleman ihtiyacı var

Bu açığın kapatılması için iş dünyasının projeler yürütmesi gerekiyor. Bu noktada önemli gördüğüm bir örneği paylaşmak isterim. İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Odamız arasında imzaladığımız Mesleki ve

Teknik Eğitim İşbirliği Protokolü kapsamında meslek komitelerimizi meslek liselerimiz ile eşleştirdik. Hayata geçirdiğimiz E-Ticaret Destek Personeli Projesi'nin ilk aşamasında İzmir Dış Ticaret Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin e-ticaret konularında eğitim almalarını sağladık. Firmalarımızla eşleştirdiğimiz öğrencilerimiz, stajlarını tamamladı. Sanal mağazalarda ürün girişlerinin yapılmasından, gelen siparişlerin teslimatına kadar olan süreci iş başında bire bir öğrenme fırsatı buldular. Deri tasarım bölümünün yeniden faaliyete geçebilmesi için laboratuvarlar kurularak birçok gencimizin bu mesleğe yönelmesi sağlandı. İş dünyası tarafından aranan nitelikli personelin yetiştirilmesi projemizin başarıya ulaştığının bir göstergesi. Böyle örneklerin çoğalmasını temenni ediyorum.

'Yeni bir sistem kurulmalı'

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar:

Yürüttüğümüz yoğun çalışmalar, meslek liselerinin gerekliliğine yönelik algının güçlenmesinde azımsanmayacak bir katkı sağladı. Ancak sürecin tersine döndüğünü ifade edebilmekten hâlâ uzlaşız. Olumlu algıyı güçlendirmek için çocukların uygulamalı eğitimlerle meslek edinmelerini sağlayan liselerin teşvik edilmesini çok önemsiyoruz. Örneğin, çatı örgütümüz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında 2019'da "Mesleki Eğitim İşbirliği Protokolü" imzalandı. Bu kapsamda Konak Çınarlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, odalarımızın oluşturduğu Protokol Yürütme Kurulu tarafından yönetilmekte. İşgücü arz ve talep dengesinin sağlıklı işleme adına meslek liselerinin özel sektöre devri sağlanarak, Almanya, Avusturya örneklerinde olduğu gibi yeni bir sistemin kurulmasını yıllardır talep ediyoruz. 81 ile 81 okul protokolü bu talebimizi karşılama da en azından söz konusu

okullarda sanayinin ihtiyacı duyduğu branşları belirleme şansına sahibiz.

Kısa dönem bedelsiz askerlik imkanı tanınmalı

Ara elemana en çok, makina, kimya, havacılık ve uzay, savunma, tekstil, bio-teknoloji, tarım, gıda gibi katma değer üretim yapabilecek sektörlerde ihtiyaç duyuyoruz. Bu açığın kapatılması için bakanlarımıza sunduğumuz raporlarda da yer verdiğimiz gibi; mezunların sanayide çalışması durumunda yüzde 50 sigorta primi indiriminin 3 yıl süre için sağlanması, mezunlara kısa dönemli bedelsiz askerlik imkânı; öğrencilerin birinci sınıftan 4. sınıfa kadar her yıl 3 ay boyunca kendi alanında çalışarak iş hayatına uyumunun hızlandırılması; masrafları OSB'lerce karşılanan meslek okullarına verilen devlet desteğinin KDV'ye tabi tutulmaması faydalı olacaktır.

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu:

Uzun yıllar boyunca mesleki eğitime işgücüne dahil olanların yüksek refah seviyesine ulaşamamaları ve toplumsal statü olarak geride kalacakları algısı hakim oldu. Bu durum, ebeveynlerin çocuklarını mesleki eğitim yerine, üniversiteye yönlendirmelerine yol açtı. Ancak son yıllarda sektörlerden gelen talep, devletin ve özel kuruluşların mesleki eğitime verdiği destekle birleşince, meslek liselerine yönelim giderek arttı. Mesleki eğitimci gençlere sevdirmek ve tercih ettirmek için çeşitli stratejiler izlenmeli. Avantajlarını iyi anlatmak ve bu alanda başarılı olmuş bireylerin hikayelerini paylaşmak etkili bir yöntem olabilir. Staj ve işbaşı eğitim fırsatlarıyla gençlerin iş dünyasını yakından tanınması sağlanabilir. Çalışma

'Teşvikler faydalı olacaktır'

hayatında da ücretlendirmede vergi dilimini değiştirmek gibi bazı teşvikler faydalı olacaktır.

Yeşil enerjide açık artacak

Özellikle imalat sanayi, inşaat, sağlık, lojistik, bilgi teknolojileri, elektrik-elektronik ve sıhhi tesisat gibi alanlarda bu açık giderek büyümekte. Makine operatörleri, kalite kontrol teknisyenleri, elektrik teknisyenleri, bakım-onarım elemanları, montaj işçileri, bilişim uzmanları, sıvacılar ve kaynakçılar gibi teknik elemanlara duyulan ihtiyaç öne çıkmakta. Bunun yanı sıra önümüzdeki dönemde yeşil enerji sektöründe de teknik eleman eksikliği

yaşanması beklenmekte. Bu açıkların hızla kapatılması için çeşitli stratejiler izlenebilir. Kısa süreli, yoğunlaştırılmış sertifikasyon programları, ara eleman yetiştirme açısından büyük önem taşır. Okulların müfredatlarının sektör ihtiyaçlarına göre güncellenmesi ve pratik eğitimlerin artırılması, mezunların iş dünyasına hızlı entegre olmasını sağlayacaktır. Üniversite-sanayi iş birliklerinin geliştirilmesi, işverenlerin staj ve işbaşı eğitim fırsatları sunması, gençlerin deneyim kazanması açısından önemli adımlardır. İstihdam garantisi verilmesi de gençlerin bu alanlara yönelmesini teşvik edebilir.